

Pientalot öljystä uusiutuviin

Toimintamallin toteuttaminen kunnassa

Ohjeistuksen sisältö:

1. Vaikuttavuuden selvittäminen
2. Neuvonnan suunnittelu
3. Neuvonnan toteutus

1. Vaikuttavuuden selvittäminen

Ennen kuin öljylämmitteisten pientalojen omistajille tarjottavaa tukea aletaan suunnitella, tulee selvittää, paljonko kunnassa on tällaisia taloja. Selvitys auttaa arvioimaan, paljonko resursseja neuvontaan tulisi suunnata. Tiedon öljylämmitteisten pientalojen määrästä saa esimerkiksi kunnan rakennusvalvonnasta.

2. Neuvonnan suunnittelu

Neuvonnan suunnittelu on hyvä aloittaa käymällä läpi toimintamallin valmiit taustatiedot ja viestintämateriaalit (markkinointimateriaalit ja powerpoint-esitys). Niiden pohjalta on helppo miettiä, millaista neuvontaa kunta haluaa tarjota.

Esimerkkejä mahdollisista neuvontakokonaisuuksista

"Kevyt neuvontakokonaisuus"

- Kunta jakaa esitettä kuntalaistapahtumisissaan ja viestii Energiaviraston rahoittamasta alueellisesta neuvonnasta.

"Keskitason neuvontakokonaisuus"

- Kunta järjestää öljylämmitteisten pientalojen omistajille tapahtuman/infotilaisuuden
  - Tapahtumaa markkinoidaan paikallislehdessä ja paikallisten yhdistysten kautta.
  - Tapahtumaan kutsutaan paikallisia urakoitsijoita kertomaan tuotteistaan ja vastaamaan kysymyksiin.

"Tehokas neuvontakokonaisuus"

- Kunta järjestää öljylämmitteisten pientalojen omistajille suunnatun tapahtumasarjan (esim. aloitus- ja verkostoitumistilaisuus, keskustelutilaisuus ja kilpailutustilaisuus).
- Kunta tarjoaa maksutonta neuvontaa lämmitysjärjestelmän vaihtoon.
- Kunta jakaa mainoksia tapahtumista ja neuvonnasta suoraan öljylämmitteisiin taloihin.
- Kunta tarjoaa tietoa paikallisista toimijoista, jotka tarjoavat ratkaisuja öljylämmityksestä luopumiseen.
- Kunta tarjoaa taloudellisia kannustimia lämmitysjärjestelmän vaihtoon (esim. Alennus tonttivuokraan tai maalämpölupamaksuun).

3. Neuvonnan toteutus

Viestintä

- Esitteitä neuvonnasta voidaan jakaa esimerkiksi kunnan tapahtumissa ja infopisteillä.
- Mainoksia tapahtumista ja neuvonnasta voidaan jakaa myös suorajakeluna omakotitaloihin tai kirjeinä. Öljylämmitteisten talojen osoitetietoja on usein saatavilla paikkatietojen tai rakennusvalvonnan kautta.
- Tehokasta viestintää ovat myös mainokset paikallislehdessä ja sosiaalisessa mediassa.
- Tukea viestintään on usein saatavilla paikallisilta yhdistyksiltä. Esimerkiksi omakotiyhdistykset ja Martta-järjestöt tekevät yleensä mielellään yhteistyötä viestinnässä.

Tapahtumien järjestäminen

Tapahtumien järjestäminen on hyvä tapa tavoittaa öljylämmitteisten talojen omistajat. Talojen omistajien keski-ikä on yli 60 vuotta ja he ovat yleensä kiinnostuneita osallistumaan tapahtumiin. Tapahtumien järjestämisessä kannattaa tehdä yhteistyötä paikallisten urakoitsijoiden kanssa. Ne osaavat vastata parhaiten osallistujien teknisiin kysymyksiin.

Hyvä runko tapahtumalle

- Kaupungin yleinen puheenvuoro (Miksi kaupunki tarjoaa neuvontaa ja minkälaista se on? Mitä lämmitysjärjestelmävaihtoehtoja on ja minkälaisia tukia niihin on saatavissa?)
- Rakennusvalvonnan puheenvuoro (Millaisia lupaseikkoja ja maksuja öljylämmityksestä luopumiseen liittyy?)
- Paikallisen kaukolämpötoimijan puheenvuoro (Mitä liittyminen kaukolämpöön maksaa ja paljonko on energian hinta?)
- Paikallisten urakoitsijoiden puheenvuorot (Kertovat palveluistaan, maalämmön ja vesilämpöpumpun eroista yms.)
- Paikallisten pankkien puheenvuorot (Kertovat, minkälaisia lainapaketteja tarjoavat öljystä luopumiseen)

Sidosryhmäyhteistyö

Neuvonnan järjestämisessä kannattaa pyrkiä tiiviiseen yhteistyöhön muiden paikallisten toimijoiden kanssa.

- **Urakoitsijat**

- Tapahtumien järjestäminen.
- Paikallisista urakoitsijoista kannattaa koota valmis lista, jotta kuntalaisten on helppo ottaa yhteyttä suoraan urakoitsijoihin ja pyytää heiltä tarjouksia.

- **Pankit**

- Tapahtumien järjestäminen.
- Paikallisia pankkeja voi pyytää laatimaan valmiina lainapaketteja lämmitysjärjestelmän vaihtoon.

- **Paikalliset yhdistykset**

- Viestintä ja tapahtumien järjestäminen.

- **Alueellinen energianeuvoja**

- Energiavirasto rahoittaa energianeuvontaa Suomen jokaisessa maakunnassa. Neuvojat tekevät mielellään yhteistyötä tapahtumien järjestämisessä ja viestinnässä sekä voivat tukea neuvonnan toteuttamisessa.
- Alueellisten neuvojen yhteystiedot: <https://energiavirasto.fi/energianeuvonta>

Neuvonta

Tehtävän neuvonnan laajuus ja syvyys riippuu pitkälti kunnan resursseista, joita neuvontaan on käytettävissä. Neuvontaa on varsin helppo tehdä "ylätasolla" viestimällä valtion tuista, kertoen paikallisista urakoitsijoista ja järjestäen tapahtumia. Hieman haastavampaa on tarjota yksityiskohtaista teknistä neuvontaa yksittäiselle talon omistajalle. Se vaatii neuvojalta hyvää teknistä ymmärrystä ja paljon työaikaa. Usein onkin kunnalle parempi rooli tarjota neuvontaa vain ylätasolla hyödyntäen paikallisten sidosryhmien osaamista.

Kokemusten mukaan keskeisimpiä asioita, joista öljylämmittäjille kannattaa viestiä ovat:

- **Taloudellinen hyöty:** Öljylämmityksestä luopuminen pienentää lämmityskuluja merkittävästi. Sen vuoksi investoinnin takaisinmaksuaika on usein lyhyt.
- **Lämmitysjärjestelmävaihtoehdot:** Hinnat, käyttökustannukset ja huollot.
- **Valtion tukien hyödyntäminen:** Paljonko saatavilla, miten haetaan.